

Votre Programme Matmidim – Chiour BETH

Semaine du 8 au 12 mai 2022

Souguia n° 59

ת"סד

Matmidim

Programme d'étude Mondial

Sujet de la semaine :

Meleket Mah'chevet

Mit'assek (1) :

Les sources

Avec l'aide d'Hachem, cette semaine nous commençons les Souguiot de Meleket Mah'chevet dans Shabbat, c'est-à-dire les cas où les actions sont faites sans la Kavana nécessaire. Ainsi nous parviendrons à faire le tour de questions actuelles importantes telles que les lumières automatiques pendant Shabbat. Nous commençons avec la Souguia de Mit'assek, qui ressemble au cas Chogueg mais, si ce dernier rend H'ayav de Korban, Mit'assek est Patour (ce qui est le cas aussi pour les interdits autres que Shabbat) et il faut réussir à bien le définir, afin de faire la différence aussi avec Anouss et Davar Chéino Mitkaven ... Cette première partie concerne les sources du Din, en nous penchant sur le Guemarra de Kritout qui est la principale du sujet bien que d'autres Guemarrots en parlent aussi. Nous devons bien comprendre la Mah'loket entre Rachi et Tosfot qui est au centre de la Souguia, avec toutes leurs implications.

Bon Limoud sur Matmidim !

Tephila avant le Limoud

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שלא יארע דבר תקלה על ידי, ולא אכשל בדבר הלכה, וישמחו בי חברי, שלא אמר על טמא טהור ולא על טהור טמא, ולא על מפר אסור ולא על אסור מפר, ולא יפשו חברי בדבר הלכה ואשמח בהם. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ויתבונה. גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

Tephila après le Limoud

מודה אני לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, ששמתי חלקי מיושבי בית המדרש. ולא שמתי חלקי מיושבי קרנות. שאני משכים והם משכימים. אני משכים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אני עמל והם עמלים. אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר. אני רץ והם רצים. אני רץ לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת. שאמר ואתה אלהים תורדם לבאר שחת. אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם, ואני אכטח בך

Programme du Dimanche - lundi

L'étude aujourd'hui est dédiée pour la Réfoua Chéléma de

Chimon ben Juliette

Cette partie s'étudiera sur deux jours. Il faut voir la Guemarra avec Rachi et Tosfot sans trop s'attarder. Mais en relevant la Mah'loket Rabbi Eliezer-Rabbi Yehoushoua, Abayé et Rava – Shmouel. Nous reprendrons les Chitot dans la suite de la semaine. Prenez le temps de réfléchir aux cas de Mit'assek afin de commencer à les différencier avec les cas de Chogueg.

1. Les sources

**יְקָרָא פִּרְשֵׁת וְיִקְרָא פֶּרֶק דְּפִסְקָא כֵּן
אֲיִהוּדַע אֵלֵינוּ חֲטָאוּ אֲשֶׁר חֲטָא בֵּה**

סַפֵּק אַכֵּל חֵלֶב פֶּרֶק רְבִיעִי כְרִיתוֹת י"ט.

ישמעאל אומר ונעלם [ונעלם] (ממנו) שתי פעמים ילחייב על העלם טומאה ועל העלם מקדש איצטריך סלקא דעתך אמינא מקרא לית ליה מגמרא אית ליה קמ"ל: מתני' חלב ונתר לפניו ואכל אחד מהן ואינו יודע איזה מהן אכל אשתו נדה ואחותו עמו בבית שגג באחת מהן ואינו יודע באיזה מהן שגג שבת ויום הכיפורים ועשה מלאכה בין השמשות ואינו יודע באיזה מהן עשה רבי אליעזר מחייב חטאת ירבי יהושע פוטר א"ר יוסי לא נחלקו על העושה מלאכה בין השמשות שהוא פטור שאני אומר מקצת (א) (ב) עשה היום ומקצת עשה למחר על מה נחלקו על העושה מלאכה בתוך היום ואינו יודע אם בשבת עשה אם ביוה"כ עשה או על העושה ואינו יודע מעין איזו מלאכה עשה שרבי אליעזר מחייב חטאת ורבי יהושע פוטר א"ר יהודה פוטרו היה רבי יהושע יאף מאשם תלויו (ג) שמעון ור' שמעון שזורי אומרים לא נחלקו על דבר שהוא (ד) משם אחד שהוא חייב (ה) על מה נחלקו על דבר שהוא משום ב' שמות שרבי אליעזר מחייב חטאת ורבי יהושע פוטר א"ר יהודה אפילו נתכוון ללקוט תאנים וליקט ענבים ענבים וליקט תאנים שחורות וליקט לבנות לבנות וליקט שחורות ר"א מחייב חטאת ור' יהושע פוטר (ו) (ז) [אמר ר"ש] תמיהני אם פטר בה ר' יהושע א"כ למה נאמר: אשר חטא בה (ח) פרט למתעסק: גמ' תניא א"ר אליעזר (ט) מה נפשך אי חלב אכל חייב אי נותר אכל חייב אי אשתו נדה בעל חייב אי אחותו בעל חייב אי בשבת עשה מלאכה חייב אי ביה"כ עשה מלאכה חייב אמר לו רבי יהושע הרי הוא אומר אשר חטא בה עד שיוודע לו במה חטא ורבי אליעזר האי בה מאי עביד ליה מיבעי ליה (י) פרט למתעסק מתעסק

דשבעות (דף ד.ד.): בתנ"י חלב וטבול לפניו. וכסבור שניהן שומן דהיתרא: אשסו נדה ואחוסו עמו בני. כל על האחת כסבור זו אשתו וכסבור שטורה היא ונמלא אשסו היתה נדה ועוד ספק על איזו מהן כל: ור' יהושע פוטר. מפרש בגמרא (י) אשר חטא בה עד שיוודע לו כמה חטא: או שעשה. מלאכה בשבת ואינו יודע איזו מלאכה עשה אם חרש אם זרע: אף מאשם תלויו. מפרש בגמ' (י"ג): לא נחלקו. ר' אליעזר דאמר לא בעינן שידע כמה חטא (י"ד) ור' יהושע דאמר בעינן שידע כמה חטא: על דבר שהוא (י"ה) משם אחד. כגון שתי חלונות של מין אחד לפניו ולא ידע אם מזה לקט אם מזה: שהוא חייב שהרי ידע כמה חטא איזו מלאכה עשה שבלקוטת תאנים חטא: על מה נחלקו על דבר שהוא משום שני שמות. כגון ספק קצר ספק טחון אי נמי ספק תאנים ספק ענבים וכן בנתכוין לו ועשה את זו דבה דכתיב בקרא בין אידיעה בין אחטאת"ה היא לר' יהושע עד שימכוון לחטוא בה ולעת הידיעה ידע כמה חטא ולרבי אליעזר כיון דנתכוון לדבר שיש בו חטא ולעת ידיעה נודע לו שחטא סגי: א"ר יהודה כו'. בגמרא (י"ז, כ.) מפרש מאי פלוגתיה דרבי יהודה עלייהו: וסמיה אני אם פטר בה. כלומר על מה פטר בה רבי יהושע הלא נתכוון על דבר האסור: א"כ. דמתעסק כי האי גוונא חייב למה נאמר בה: פרט למתעסק. בהיתרא כגון לחתוך את החלוש וחתך את המחובר אבל זה המתעסק באיסור חייב: גמ' מעני ליה פרט למתעסק. כגון נתכוון לו ועשה אחרת. ואי קשיא אם כן דר"א אית ליה דרב נחמן האי בה דדריש ר' אליעזר פרט למתעסק לא כריך דמלאכת מחשבת דמיימי רב נחמן מני למילף נראה לי דר"א לית ליה דרב נחמן דדריש מלאכת מחשבת אסרה תורה דלא משמע ליה ההיא דרשא ולא מיימי דרב נחמן אלא משום דאמר בהדיא דמתעסק בשבת פטור אבל לרבי יהושע דדריש אשר חטא בה עד שיוודע לו כמה חטא איהו דריש כרב נחמן מלאכת מחשבת אסרה תורה (י"ח):

י"ט: ספק אכל חלב פרק רביעי כריתות

לשון התוספות דאיתמר נתבין להגביה התלוש והתך המחובר. לפי מה שפירשנו צריך לומר ועלה בידו מחובר אוחו עצמו שמתכוון לו דלי חתך מחובר אחר אמאי נקט נתכוון לתלוש אפי' נתכוון למחובר פטור כמו הוהיה דשמי נרות ונתכוון לכבות את זו וכינה את זו ורבינו שלמה יחזקי לא פירש כן י"ט: **ד"ה** לא איכוון להתיבה דאיסורא. ואם תאמר שוגג נמי דכל התורה כולה לא מתכוון לאיסור ויש לומר בכל התורה כולה כשאמר מותר הוא בשוגג בדבר שהוא ידוע לנו שהוא איסור אבל הכא מתכוון לדבר שהוא היתר לכולי עלמא אס היה כפי מה שהוא סבור ולכן פטור משום דהו' מתעסק: **אבל** בחד מינא אפי' רבי יהושע מחייב. לך פריך לשמואל ולא פריך לאבי רבא דלעיל משום דלשמואל איירי בהכי במתכוין לאיסור י"ט ומיפטר מטעם מלאכת מחשבת אבל לאבי רבא לא פריך משום דלינהו לא מיירו בהכי אלא מיירו שנתכוון להיתר דפטור מטעם דה פרט למתעסק דהכי סוגיא דלעיל: **הכא** במאי עסקינן שאבד מלקט מלבו כגון שנתכוון בו. ובהא פליגי ר' אליעזר ורבי יהושע

מתעסק דמאי אי דחלבים ועריות חייב (א) (ב) [דאמר רב נחמן אמר שמואל *מתעסק בחלבים ועריות חייב] שכן נהנה פטור מלאכת מחשבת אסרה תורה לרבא משכחת לה כגון שנתכוון לחתוך את התלוש והתך את המחובר לאבי משכחת לה כגון דנתכוון להגביה את התלוש והתך את המחובר דאיתמר (ג) נתכוון להגביה את התלוש וחתך את המחובר פטור מאי טעמא דהא לא איכוון לשום התיבה לחתוך את התלוש והתך את המחובר אבי אמר חייב דהא איכוון לשום התיבה רבא אמר פטור (ד) דהא לא איכוון לחתיכה דאיסורא: (ה) רבי יוסי אומר לא נחלקו בו: תניא אמר להן רבי יוסי דקדקתם אחרי מאי אמרי ליה דאמר להו דקדקתם אחרי הכי א"ל (ו) הגביה בין השמשות מהו אמר להו דקדקתם אחרי

מסעס בחלבים. י"ט כגון חלב ושומן לפניו ונדע שזה חלב זה שומן ונתכוון לאכול שומן והביט למקום אחר והלכה ידו אל החלב ואכלו אי נמי חלב וחלב לפניו וסבור שהוא שומן ונתכוון לאכול חתיכה זו ואכל את זו ולא דמי לשוגג דשוגג היינו שנתכוון לחתיכה זו עלמה אבל סבור שהוא שומן י"ט: **מתעסק** בעריות. כגון נתכוון לבוא על אשתו נדה וסבור י"ט טהורה היא אחרת ואשתו לפניו ושמטה אשתו ולא ידע ובהא אחרת במקומה ולא דמי לשוגג דשוגג כגון שנתכוון לזו עלמה וסבור שהיא אשתו: **אלא מתעסק** (ז) בשבת. להכי אתא קרא למיפטריה. מתעסק בשבת מפרש לקמיה: **מלאכת מחשבת**. שחשב ונתכוון למלאכה זו עלמה: **משכחת** לה. מתעסק בשבת כגון שנתכוון בו: (הגביה) פטור לדברי הכל דהאי מתעסק הו' דלא נתכוון לשום חתיכה: **דקדקס** אחרי. כלומר נחשתוי וקפחתווי: **הגביה**. חפץ בין השמשות שצין שבת ליום הכיפורים כדי להזיאו דלהגביה חייב מיד שיש הגביה שהיא הולאה כגון שהיא סמוך לרשות הרבים והוא עומד ברשות הרבים מהו היכי מניח למימר התם מקלמיה היום ומקלמיה למחר: **דקדקס** אחרי.

[...]

לפניו: סינוקוס היינו **מתעסק**. שנתכוון למול את זה ומל את זה ושוגג כגון שהיה מתכוין לזה עלמא אבל סבור שגולד בשבת: **דבר דלאו מלוא**. כגון נתכוון לתאנה זו ולקט את זו: **מקלקל בחבורה** חייב דהכי אמרינן בבבא קמחא בפרק המניח את הכד (דף נ"ד) כל המקלקלין פטורין חוץ מחובל ומצעיר: אבל **בחד מינא אפילו רבי יהושע מחייב**. י"ט ואת אמרת מתעסק בשבת פטור דמשמע בסתם ואפילו בחד מינא: י"ט **אפילו ר' יהושע מחייב** י"ט דלאו מתעסק הוה שהרי ללקיטת תאנים נתכוון וליקט תאנים אף על גב דאבי רבא לא פטרי במתעסק אלא במתכוין להיתר כגון לחתוך את התלוש י"ט אבל שמואל אפי' במתעסק באיסור פטור מדנקט ה"ס למילתיה מלאכת מחשבת אסרה תורה משמע שיתכוין י"ט וסא כפראי: **תריך** כוונת דמתעסק פטור והכא לאו מתעסק הוה דאזתה שנתכוון אותה ליקט ומאי טעמא פטור רבי יהושע כגון שאבד מלקט מלבו כגון שנתכוון ללקוט ענבים ושכח תאנים צעיר והלכה ידו על הענבים וליקטן בלא מתכוון הרי נעשית בקשתו שלענבים היה צריך (ז) י"ט [אבל לא נעשית מחשבתו] ששעת לקיטה חשב על התאנים ועכשיו נמצא שלא נעשית מחשבתו ואנן תרוייהו בעינן בקשתו ומחשבתו י"ט:

אשם תלוז: ר' שמעון שזורי ור"ש (א) אומר לא נחלקו בו (ב) אם כן מה ת"ל (א) אשר חטא בה פרט למתעסק: אמר רב נחמן אמר שמואל מתעסק בחלבים ועריות חייב שכן נהנה מתעסק בשבת פטור מלאכת מחשבת אסרה תורה (א) רבא לרב נחמן והא תינוקות דכי מתעסק דמי (ב) ותנן מי שהיו לו שני תינוקות אחד למול בשבת ואחד למול אחר השבת ושכח ומל את של אחד השבת בשבת רבי אליעזר מחייב חטאת ורבי יהושע פוטר עד כאן לא פטר רבי יהושע אלא משום דקסבר טעה בדבר מצוה ולא עשה מצוה פטור אבל מתעסק בדבר דלאו מצוה אפילו רבי יהושע מחייב אמר לו הנח לתינוקות (א) הואיל ומקלקל בחבורה חייב (ב) מתעסק בחבורה חייב איתבייה רב יהודה לשמואל (א) ר' יהודה אומר אפי' מתכוין ללקט תאנים וליקט ענבים וליקט תאנים שחורות וליקט לבנות לבנות וליקט שחורות ר"א מחייב חטאת ורבי יהושע פוטר והא הכא (א) מתעסק הוא ורבי יהושע נמי לא קא פטר אלא מן מינא למונא אבל בחד מינא אפילו רבי יהושע מחייב אמר ליה (ב) שיננא שבוק מתני' ותא (א) בתראי הכא במאי עסקינן כגון שאבד מלקט מלבו (א) נתכוון ללקט ענבים ושכח וסבור תאנים בעינא והלכה ידו על הענבים דרבי אליעזר סבר הרי נעשתה (א) כוונתו ורבי יהושע סבר הרי לא נעשתה כוונתו ומחשבתו

Les mots du jour à apprendre :

A pardonné	אָחיל
Tu as pardonné	אָחילת
Je lui ai pardonné	אָחילתיה

Pose	אַחִית
Descendez	אַחִיתוּ
Il l'a fait passer	אַחֲלֶפְיָהּ

Programme du Mardi

*L'étude aujourd'hui est dédiée pour la Réfoua Chéléma de
Chimon ben Juliette*

2. Pirouchim sur la Souguia de la Guemarra

a. Pourquoi faut-il deux sources pour le Ptour de Mit'assek ?

Le Passouk « בה » et le din de Melekheth Mah'chevet ont été dits pour justifier le Ptour de Mit'assek. Les Poskim ont demandé pourquoi les deux sont nécessaires.

Faites l'analyse selon Rachi puis selon Tosfot. Quelles sont les Halakhot qui en ressortent ?

Selon vous, Rabbi Yehochoua est-il d'accord avec le Ptour dans les autres interdits que Shabbat ?

רש"י מסכת כריתות דף יט עמוד א

על מה נחלקו על דבר שהוא משום שני שמות - כגון ספק קצר ספק טחן אי נמי ספק תאנים ספק ענבים וכן בנתכין לזו ועשה את זו דבה דכתיב בקרא בין אידיעה בין אחטאת היא לר' יהושע עד שיתכוון לחטוא בה ולעת הידיעה ידע במה חטא ולרבי אליעזר כיון שנתכוון לדבר שיש בו חטא ולעת ידיעה נודע לו שחטא סגי

רש"י מסכת כריתות דף יט עמוד א

מבעי ליה פרט למתעסק - כגון נתכוון לזו ועשה אחרת ואי קשיא אם כן דר"א אית ליה דרב נחמן האי בה דדריש ר' אליעזר פרט למתעסק לא צריך דממלאכת מחשבת דמייתי רב נחמן מצי למילף נראה לי דר"א לית ליה דרב נחמן דדריש מלאכת מחשבת אסרה תורה דלא משמע ליה ההיא דרשא ולא מייתי דרב נחמן אלא משום דאמר בהדיא דמתעסק בשבת פטור אבל לרבי יהושע דדריש אשר חטא בה עד שיוודע לו במה חטא איהו דריש כרב נחמן מלאכת מחשבת אסרה תורה

תוספות מסכת סנהדרין דף סב עמוד ב

להגביה את התלוש וחתך את המחובר - פ"ה דכתיב אשר חטא בה כדדרשינן בפרק ספק אכל (כריתות דף יט.) פרט למתעסק וקשה למה ליה לשמואל במתעסק בשבת טעמא דמלאכת מחשבת ת"ל מבה וי"ל דה"ק בשבת פטור אף על פי שנהנה משום מלאכת מחשבת ועי"ל מתעסק דפטר הכתוב מבה התם היינו כדמפרש התם לרבא משכחת לה כגון שנתכוין לחתוך את התלוש וחתך את המחובר דהיינו ונמצא שהוא מחובר

דנעשית מחשבתו דאי מחובר אחר אפילו היכא דנתכוין למחובר פטור דומיא דנתכוין לכבות זה וכבה זה דפטרינן התם בההיא פירקא (דף כ.). ולאביי משכחת לה כגון דנתכוין להגביה את התלוש וחתך את המחובר כלומר ונמצא שהוא מחובר דכל כה"ג מלאכת מחשבת היא ולא מיפטר אלא מבה אבל מתעסק דשמואל דפטר משום מלאכת מחשבת היינו במתכוין לחתוך מחובר זה וחתך מחובר אחר דלא נעשית מחשבתו והא דקאמר התם אהא דמוקי אשר חטא בה פרט למתעסק מתעסק דמאי אי דחלבים ועריות חייב שכן נהנה אלא דשבת פטור דאמר שמואל המתעסק וכו' משמע דשמואל איירי כהאי גוונא במתעסק לא מייתי דשמואל אלא משום חלבים ועריות דלא מיתוקם ביה קרא

b. La Mah'loket Abyé et Rava

Définir les deux points de Mah'loket entre Abayé et Rava.

Qu'est-ce que Rava (qui est la Halah'a) pense du cas de Abayé ? Est-ce coonsidéré comme Oness ou comme Mit'assek ?

פני יהושע מסכת שבת דף עג עמוד א

ולכאורה היה נראה בזה דפשיטא ליה לרבא בכה"ג דסבר רוק הוא ובלעו אפילו בחלבין פטור כיון שלא נתכוין לאכילה כלל וכאנוס דמי ואף לשמואל דאמר מתעסק בחלבין ועריות חייב שכן נהנה היינו כשנתכוין מיהא להנות אלא שטעה ונתחלף לו בין היתר לאיסור או אפילו בין איסור לאיסור מה שא"כ הכא שלא נתכוין להנות כלל לעולם דכאנוס דמי. אף על גב דבפרק כל שעה [פסחים דף כ"ה ע"ב] פליגי אביי ורבא בהנאה הבאה לו לאדם בעל כרחו ומחמיר רבא טפי מדאביי מ"מ נראה דשאני התם דבמזיד איירי ולענין איסור גרידא ואפ"ה אמרינן התם דבלא אפשר ולא קמיכווין כו"ע לא פליגי דשרי א"כ בהאי דהכא כלא אפשר ולא קמכווין דמי והוי נמי פסיק רישא דלא ניחא ליה וא"כ לא מסתבר לרבא לומר דבכה"ג חייב כרת ואם כן ממילא דבשוגג כה"ג לא מחייב חטאת וא"כ על כרחך שפיר מדייק רבא דשוגג בלא מתכוין דשאר מצות על כרחך היינו דסבר דשומן הוא ואכלו, ולפי"ז מדייק שפיר דהא דקאמר מה שאין כן בשבת היינו נמי בכה"ג דנתכוין לחתוך את התלוש דנתכוין מיהא לחתיכה בעלמא אפ"ה פטור כך היה נראה לכאורה, אלא דמלשון הרמב"ם (פי"ד מהל' מאכ"א הלכה י"ב) שכתב האוכל ממאכלות אסורות דרך שחוק או כמתעסק אף על פי שלא נתכוין לגוף אכילה הואיל ונהנה חייב אם כן משמע שרוצה לומר דברוק הוא ובלעו חייב וסובר דרבא לא פליג בהא אדאביי, וכן נראה מסתימת לשון רש"י ותוס' בשמעתין ובפרק ד' מיתות [דף ס"ב ע"ב]. ועוד דהתם בפ"ד מיתות דמייתי נמי הך סוגיא דברייתא דהכא אהא דאמר רבי יוחנן פוק תני לברא וקאמר נמי התם דשגג בלא מתכוין דשאר מצוות דכסבור רוק הוא ובלעו אף על גב דמייתי התם פלוגתא דאביי ורבא א"כ ממילא משמע דמילתא דפסיקא נקיט דברוק ובלעו בין לאביי ובין לרבא חייב ונתכוון להגביה את התלוש לתרווייהו פטור, ואם כן לפי"ז צריך לומר דהא דלא מוקי רבא לברייתא בהכי היינו כדפרישית אי משום דלא שכיח או משום דלשון שגג בלא מתכוין לא משמע ליה הכי. ועיין מה שאכתוב בזה בסמוך

חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף יט עמוד א

Optionnel

ורבי אליעזר האי בה מאי עביד ליה פרט למתעסק. כתב רש"י ז"ל כגון נתכוון לאשתו והרי אחותו עמה במטה אחת ונשמטה אשתו ובאה אחותו תחתיה, ותימה הוא למה הזכיר בכאן מתעסק בעריות והרי המתעסק בחלבין ובעריות חייב שכבר נהנה ואפי' כסבור רוק הוא ובלעו כדאמרינן בפרק ארבע מיתות (ס"ב ב') המתעסק בחלבים ובעריות חייב, וכל שכן זה שהוא מתכוין לביאה, ומאי דכתב נמי גבי שבת כגון נתכוין להגביה את התלוש וחתך את המחובר, קשיא דלהאי לא איצטריך בה דמשום מלאכת מחשבת נפקא לן, כדאמרינן התם מה שאין כן בשבת דפטור נתכוין להגביה את התלוש וחתך את המחובר וכדשמואל דאמר המתעסק בשבת פטור מלאכת מחשבת אסרה תורה, ומפורש נמי בגמרא בפרק ספק אכל חלב ורבי אליעזר האי בה מאי עביד ליה מפיק ליה פרט למתעסק, מתעסק במאי אי בחלבים ובעריות חייב שכן נהנה אי מתעסק בשבת פשיטא דפטור דהא אמר רב נחמן אמר שמואל מתעסק בחלבין ובעריות חייב שכבר נהנה בשבת פטור [ס"א, אסור] מלאכת מחשבת אסרה תורה, ופרקינן לרבא משכחת לה כגון שנתכוין לחתוך את התלוש וחתך

את המחובר פי' שהוא מתכוין למלאכה, הילכך אי משום מלאכת מחשבת האי נמי חייב ואיצטריך בה לאפטוריה עד שיתכוין לה, לומר לך דלא מחייב עד שיתכוין לחתוך תלוש זה ונמצא שהוא מחובר

Les mots du jour à apprendre :

Ont été rigoureux	אַחַמּוּר
Etre rigoureux	אַחַמּוּרִי
Notre frère	אַחֵנָא

Programme du Mercredi

*L'étude aujourd'hui est dédiée pour la Réfoua Chéléma de
Chimon ben Juliette*

Mit'assek concerne-t-il un cas avec un seul et même objet ou bien deux objets ?

Etudier les Rachi dans Chabbat. Que pense-t-il dans un cas où quelqu'un pense faire un Issour, mais c'est un autre Issour qui est accompli ?

Voir l'avis de Tosfot ainsi que leurs contradictions. Relevez les quatre sources de contradictions

רש"י מסכת שבת דף עב עמוד ב

נתכוין להגביה את התלוש - כגון דנפל סכין בערוגת הירק ונתכוין להגביהו

תוספות מסכת שבת דף עב עמוד ב

נתכוין להגביה את התלוש - פירש בקונטרס כגון סכין מוטל בערוגת ירק ונתכוין להגביה וחתך את המחובר א"כ הא דפליגי בנתכוין לחתוך את התלוש וחתך את המחובר היינו לחתוך תלוש וחתך מחובר אחר אבל לחתוך מחובר זה וחתך מחובר אחר משמע דחייב לכ"ע וקשה לר"ת דבסוף פ' ספק אכל (כריתות יט:) אמר שמואל המתעסק בחלבים ועריות חייב שכן נהנה בשבת פטור דמלאכת מחשבת אסרה תורה ומוכח התם דאפילו בנתכוין ללקוט תאנה זו וליקט תאנה אחרת פטר שמואל ולקמן בפרק הזורק (דף צז:) פטר רבא נתכוין לזרוק ארבע זרקה שמנה כי לא אמר כל מקום שתרצה תנוח וכל שכן בנתכוין לזרוק בצד זה וזרק בצד אחר דלא נעשה כלל רצונו או נתכוין לחתוך מחובר זה וחתך מחובר אחר דפטור ונראה לר"ת דהכא מיירי בנתכוין לחתוך תלוש ונמצא שהוא מחובר וחתך מה שהיה מתכוין אלא שלא היה יודע שהיה מחובר ופליגי אביי ורבא בקרא דאשר חטא בה דמוקי ליה רבי אליעזר בפרק ספק אכל (שם יט:) פטר למתעסק והכי איתא התם בהדיא דקאמר עלה לרבא משכחת לה שנתכוין לחתוך את התלוש וחתך את המחובר לאביי שנתכוין להגביה את התלוש כו' ושמואל דפטר מטעם מלאכת מחשבת היינו בנתכוין לחתוך מחובר זה וחתך מחובר אחר דלא

נעשה מחשבתו והשתא אתי שפיר דקאמר לקמן דמפרש שגג בלא מתכוין דשאר מצות היכי דמי כגון דסבור שומן הוא ואכלו דהיינו ממש דומיא דשבת לפר"ת

חידושי הרמב"ן מסכת שבת דף עב עמוד ב

נתכוון להגביה את התלוש וחתך את המחובר, פרש"י ז"ל כגון סכין המוטל בערוגת ירק ונתכוין להגביהו וחתך את הירק, וכן יש עליו לפרש לחתוך תלוש זה וחתך מחובר זה, ואין זה מחוור ונכון, וקשיא עליה הא דגרסי' בפ' הזורק (צ"ז ב') נתכוין לזרוק ארבע זרק שמנה אם אמר כל מקום שתרצה תנוח חייב ואם לאו פטור ואצ"ל נתכוין לזרוק במזרח זרק במערב, ולקמן בשמעתין נמי שוגג בלא מתכוין כגון דסבר שומן הוא ואכלו דהיינו נתכוין לחתיכה זו שהיא שומן ואכלה דכוותה גבי שבת נתכוין לחתוך תלוש זה ונמצא שהוא מחובר וחתכו, ועוד דנתכוין לזה ועשה מלאכה בזה אפילו מחיוב לחיוב מלתא אחריתא [היא] במס' כריתות דרב ושמואל פטרי ליה משום מתעסק ואפילו בחד מינא כגון נתכוין ללקוט תאנים ולקט תאנים וכל שכן תאנים וענבים, כולה כדאיתא התם

תוספות הרא"ש מסכת שבת דף עב עמוד ב

Optionnel

נתכוין להגביה את התלוש. פרש"י כגון סכין בערוגת ירק ונתכוון להגביהו וחתך מן המחובר וא"כ משמע דכיוצא בזה מיירי שנתכוין לחתוך את התלוש וחתך את המחובר כגון נתכוין לחתוך תלוש זה וחתך מחובר אחר ובהא פליגי אב"י ורבא אבל לחתוך מחובר זה וחתך מחובר אחר תרוייהו מודו דחייב, וקשה לר"ת דבכריתות פרק ספק אכל אמר שמואל המתעסק בחלבים ובעריות חייב שכן נהנה בשבת פטור אבל אסור מלאכת מחשבת אסרה תורה ומוכחא כולה סוגיא דאפילו נתכוין ללקט תאנה זו וליקט תאנה אחרת פטר שמואל, ועוד קשה דלקמן פרק הזורק אמר רבא נתכוין לזרוק ארבע זרק שמונה פטור אם לא אמר כל מקום שתרצה תנוח וכ"ש נתכוין לזרוק בצד זה וזרק בצד אחר שלא נעשית מחשבתו כלל או נתכוין לחתוך מחובר זה וחתך מחובר אחר דפטור, ועוד קשה דלקמן מפרש שגג בלא מתכוין בשאר מצות היכי דמי כגון דסבור שומן הוא ואכלו הוה ליה למימר דומיא דשבת היו לפניו חלב ושומן ונתכוין לאכול השומן ואכל החלב, ונראה לר"ת לפרש נתכוין להגביה את התלוש כגון שהיה סבור שעשב זה היה תלוש ונתכוין להגביהו ונמצא מחובר וחתכו אבל נתכוין לחתכו והיה סבור שהיה תלוש ונמצא מחובר בהא פליגי דאין זה מתעסק דמה שהיה מתכוין לחתוך חתך אלא שלא היה יודע שהיה מחובר והיינו דומיא דכסבור שומן הוא ואכלו כסבור רוק הוא ובלעו. וא"ת אמאי אפליגו לקמן בכסבור שהוא רשות היחיד ונמצא שהוא רשות הרבים דהיינו לגמרי פלוגתא דהכא ולפירוש רש"י ניחא דלא דמי, י"ל דס"ד לחיובי טפי שאינו נחשב טועה כל כך ליפטר במה שהוא סבור שהוא רשות היחיד שכך הזריקה דומה מלאכה ברשות היחיד כמו ברשות הרבים דמה לי זורק ברשות היחיד ומה לי זורק ברשות הרבים אבל קוצר לא שייך אלא במחובר, ואדרבה נראה דלפירוש רש"י קשה טפי דאמאי אפליגו בכסבור רשות היחיד ונמצא רשות הרבים הוה להו לאפלוגי בכסבור תלוש ונמצא מחובר כעין שנחלקו בנתכוין לחתוך את התלוש וחתך את המחובר

Les mots du jour à apprendre :

Héritage	אַחְסָנְתָא
Responsables	אַחְרָאִין
Il l'a détruit	אַחְרָבִיהּ

Programme du jeudi

L'étude aujourd'hui est dédiée pour la Réfoua Chéléma de

Chimon ben Juliette

(Suite)

חידושי הריטב"א מסכת שבת דף עב עמוד ב

איתמר נתכוון להגביה את התלוש וחתך המחובר פטור. פרש"י ז"ל כגון סכין שהיה מוטל בערוגה של ירק נתכוון להגביהו וחתך את הירק, וזה מתעסק בעלמא הוא שלא נתכוון לשום דבר של איסור ולא אפי' לשם מלאכה האסורה, ואמרינן בכריתות (י"ט א') אשר חטא [בה] פרט למתעסק, והקשו בתוספות כי נראה מדבריו ז"ל דדכותה מיירי הא דפליגי בנתכוון לחתוך את התלוש וחתך את המחובר שנתכוון לחתוך דבר שהיה תלוש וחתך דבר אחר שהיה מחובר, ובה מחייב אביי כיון דנתכוון לחתיכה בעלמא דהא לא אשכח פטורא לאביי כשנתכוון לזה וחתך בזה אלא [כד]מפרש (לישנא) [בשלא] נתכוון אלא להגבהתה, ולפי שיטה זו מודה רבא שאם נתכוון לחתיכה דאיסורא [חייב], וזה אינו נכון דכל שלא נתכוון לעשות מלאכה באותו דבר פטור הוא לדברי הכל ואפי' נתכוון למלאכה דלאו מלאכת מחשבת היא, והראיה מדאמרינן לקמן במכילתין (צ"ז ב') נתכוון לזרוק ארבע זרק שמונה אם אמר כל מקום שתרצה תנח חייב ואם לאו פטור, ועוד דבמסכת כריתות (י"ט ב') בשמעתא דאמר רב נחמן המתעסק בחלבים ובעריות וכו' פטר שמואל בנתכוין [לעשות] מלאכה [בדבר] זה ועשה מלאכה בדבר אחר, וליכא למימר דפליג אדאביי ורבא דלא מדכר לה תלמודא הכא והתם, ולא עוד אלא דהתם איכא ברייתא דמסייעא לשמואל דתניא היו לפניו שתי נרות דולקות או כבות נתכוון לכבות את זו וכבה את זו [או] שנתכוון להדליק את זו והדליק את זו פטור והיינו דשמואל, ולספרים דגרסי בהני חייב לא פליגא אדשמואל מדלא אדכרוה התם, דאיכא לפרושי דמיירי לקדם, כלומר דדעתיה הוא להדליק או לכבותם שניהן אלא שהקדים את הנר שהוא רוצה לאחר כדמוקימנא לה התם סיפא דההיא דינאלפיכך [פירשן] ר"ת ור"י ז"ל שהכא מיירי שנתכוון להגביה או לחתוך דבר שהיה תלוש ונמצא שחתך את המחובר כי אותו דבר שנתכוון לו מחובר הוא, ויש ראייה לפירוש זה דלקמן בשמעתין מדמינן לה למי שסבור שהיה בפיו שומן ואכלו ונמצא שהיה חלב או שהיה סבור רוק הוא ובלעו ונמצא שהוא חלב (מה ברור) [וזה נכון]

Réponses apportées à Rachi

שו"ת אבני נזר חלק אורח חיים סימן רנד

א) דעת רש"י שם דלא מקרי מתעסק אלא אם כן נתכוין לדבר אחר המותר. כגון נתכוין לתלוש זה וחתך מחובר אחר. ולענין מה שהקשו התוספות דאי בנתכוין לדבר אחר. אפילו נתכוין למחובר זה וחתך מחובר אחר פטור דלא הוי מלאכת מחשבת. כבר תירץ רש"י דאביי ורבא פליגי אדשמואל. וסבירא להו נתכוין למחובר זה וחתך מחובר אחר חייב. ולשמואל לא קשיא קרא דמתעסק למה לי תיפוק לי' משום מלאכת מחשבת. יש לומר דנפקא מינה לשאר איסורין דלאו שבת [ודלאו חלבים ועריות] או אפילו בשבת נפקא מינה בחובל ומבעיר. ועוד דקרא דבה אינו מיותר לר' יהושע דצריך ללמד שיהי' לו ידיעה במה חטא. ולר' אליעזר הא לית לי' מלאכת מחשבת [וכבר כתבתי בסיומן רנ"ב אות ד' ואות ו' סיוע לרש"י במה דסבירא ליה דר' אליעזר לית לי' מלאכת מחשבת]

[...]

ה) ומה שהקשו התוספות על רש"י דאי בעלה בידו דבר אחר אפילו נתכוין למלאכה פטור. כמו נתכוין לזרוק ד' זרק שמונה נראה לי ליישב, דשאני התם דמשעבר ד' לא רצה עוד שתלך הלאה והלכתו הלאה בלא מחשבה כלל. מה שאין כן נתכוין לחתוך מחובר זה וחתך זה. בשעה שחתך זה עדיין מחשבתו קיימת לחתוך האחר וחשיב נעשה מחשבתו. דמה נפקא מינה בין מחובר זה לזה. לא כן נתכוין לזרוק ארבע זרק שמונה. כבר נעשה מחשבתו בזריקת ד' הראשונים. וזריקת ד' האחרונים בלא מחשבה כלל. ואף שעדיין לא נחה. והרי ההנחה לסוף ד' במחשבה. מכל מקום איכא הפסק בין העברת ד' אמות ראשונים בין ההנחה ההעברת ארבע אמות האחרונים. ואין מצטרפין לחיוב. כיון שיש ארבע אמות בין מקום שכלתה ההעברה בין מקום הנחה.

ודומה להוציא חצי שיעור לרשות היחיד זה וחצי שיעור לרשות היחיד זה. שאם יש רשות הרבים ביניהם לא מצטרפין. הכא נמי ארבע אמות חיוב חטאת הוא

Selon Rachi, dans un cas d'un seul objet, est-il considéré comme Chogueg ?

רש"י מסכת שבועות דף יט עמוד א

פרט למתעסק - בדבר היתר ובא לידו איסור ולא נתכוין לגופה של זו כגון נתכוין לחתוך את התלוש וחתך את המחובר נתכוין לאשתו והרי אחותו עמה במטה ונשמטה אשתו ובאה אחותו תחתיה ואיזהו חייב נתכוין לחתוך כסבור תלוש ונמצא מחובר או כסבור היום חול או כסבור מלאכה זו מותרת ומ"מ לזו נתכוין וכן בא על אחותו ונתכוין לגוף זה כסבור היא אשתו

צל"ח מסכת שבת דף עב עמוד ב

גמרא איתמר נתכוין להגביה את התלוש וכו'. לרש"י היינו תלוש ממש וחתך מחובר, אבל אם תלוש שהיה סבור שהוא תלוש ונמצא שהוא עצמו מחובר, לרש"י זהו שוגג גמור, וזה מבואר ברש"י במסכת שבועות (דף י"ט ע"א) בד"ה פרט למתעסק, וכן בכריתות (דף י"ט ע"ב) בד"ה מתעסק בחלבים. [ואמנם דברי רש"י שם אחר זה בד"ה מתעסק בעריות, כגון שמכוין לבוא על אשתו נדה וסבור טהורה היא וכו'. הוא תמוה, שגם זה הוא ממש חתיכה של חלב וסבור שהוא שומן שכתב רש"י שהוא שוגג. ולדעתי ט"ס הוא ברש"י וצריך להיות "טהורה ואשתו נדה" ונשמטה "הטהורה" ובאה "הנדה" וכמ"ש רש"י גבי אשתו ואחותו]. [...]

Les mots du jour à apprendre :

Leur responsabilité	אֲחֵרֵי תַּיְהוּבָהוּ
Autre	אֲחֵרֵינָא
Autres	אֲחֵרֵינִי

Biographies:

Avnei Nezer, Iglei Tal - אבני נזר

Rabbi Avraham Bornshtein (1838-1910) fut un grand Possek en Europe connu sous le nom de son responsa le Avnei Nezer. Né en à Bendzin en Pologne, il est descendant du Rama et du Chakh et le fils de l'auteur du Agoudat Ezov. Son fils est le célèbre Chem Mishmouel.

Dès son plus jeune âge, doté d'une mémoire phénoménale, il est reconnu comme un prodige et écrit des H'idouchim alors qu'il n'a que dix ans ! En 1852 il épouse la fille du célèbre Rabbi de Kotsk, et devient dès lors un fervent Talmid. Il est nommé Av Beit Din de Sochatzov et des milliers de H'assidim se rapprochent lui afin de puiser de ses lumières. Il devient le fondateur et premier Rabbi de la dynastie hassidique Sochatzover. Il faisait preuve d'une immense dévotion envers ses étudiants, avec lesquels il étudiait pendant huit heures chaque jour, donnant plusieurs shiourim (conférences) au cours de chaque journée. Dans son introduction à son livre, le célèbre Iglei Tal, il a noté qu'il consacrait toutes ses énergies à l'enseignement de la Torah à ses élèves.

Ses deux grands ouvrages sont le Avnei Nezer, un responsa en 7 volumes sur le Choulh'an Aroukh, et le Iglei Tal sur Shabbat, qui est devenu un incontournable dans les Batei Midrash.

Pnei Yehoshoua - פני יהושע

Rabbi Yaakov Yehoshoua Falk ben Tsvi Hirsh est né en 1680 à Cracovie. Il est l'arrière-petit-fils du célèbre Maguiné Chlomo. En 1702 il survit à une tragédie qui frappe sa ville ainsi que sa mère, son épouse et sa plus jeune fille lors d'une explosion dans les entrepôts de poudre à canon. Il fut ensuite appelé à siéger en tant que Rav dans des villes comme Berlin et Metz puis à Francfort. En 1717, il prit le poste du H'acham Tsvi, à la tête de la communauté de Lemberg (Lviv) en Ukraine.

Son ouvrage le Pnei Yehoshoua est un classique parmi les grands commentateurs de la Guemarra et des Richonim, dont Tosfot en particulier. Il décède en 1756 à Offenbach en Allemagne.

Liste des 58 Souguiot étudiées sur Matmidim

Souguiot de Brah'ot			Sougiot sur les H'aguim
1. Birkot Hatorah 2. Choméa Kéoné 3. Arévout 4. Kavana dans le Chema 5. Position pour le Chema 6. Méah Brah'ot 7. Amen Yetoma 9. Les quantités pour les Brah'ot 10. Les Brah'ot de consommation 11. Brah'a Chééina Tsrih'a 12. Ikar Vétafel 13. Mééin Chaloch 14. Brah'a sur un interdit 15. Anigrone	17. Birkat Haguefen 18. Natei Inchei 19. Birkat Haréah' 22. Les jus 23. Trima 24. Pat Kisinin (1) 25. Pat Kisinin (2) 26. Les Apéritifs 27. Zimoun (1) 28. Zimoun (2) 29. Zimoun (3) 30. Zimoun (4) 31. Zimoun (5) 32. Tefilat Haderekh 33. Birkat Hagomel	34. Birkat Hagomel (2) 38. Chéhéh'éyanou sur un nouveau fruit 39. Chéhéh'éyanou sur un nouveau Keli 40. Chéhéh'éyanou sur les Mitsvot 41. Hatov Véhamétiv sur le vin 42. Cheva Brah'ot (1) 43. Cheva Brah'ot (2) – Panim H'adachot 46. Birkat Halevanah 47. H'azarat Hachats' (1) 48. H'azarat Hachats' (2) 49. H'azarat Hachats' (3)	<u>Hanouka</u> 8. Emplacement de la Hanoukia 44. Ner Ich oubeto 45. Ner Ich oubeto (2) <u>Pourim</u> 16. Michloah' Manot et Matanot Laevyonim <u>Pessah</u> 20. Biour H'amets 58. Bedika des miettes <u>Sefirat Haomer</u> 21. Un seul grand compte
Souguiot générales			
37. Bal Tossif 50. Tokh Kédé Dibour 51. Ein Chaliah' Lidvar Avera (1) 52. Ein Chaliah' Lidvar Avera (2) 53. Mitsva bo yoter Mibichlouh'o	54. Mitsvot lav lihanot nitanou 55. Mitsvat Assei Chehazman grama (1) 56. Mitsvat Assei Chehazman grama (2)	57. Zerizim makdimim lemitsvot	<u>Roch Hachana</u> 35. Les trois Livres <u>Soukot</u> 36. Mitstaer
Chabbat – Melekhet Mah'chevet			
59. Mit'assek			

Bon Limoud sur Matmidim !